

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XII. Arcadius dein & Honorius Impp. vetuerunt ne Episcopi damnati ad Principes accedant, neve rescripta impertrent. Ex quo capite probatur etiam Principum auctoritas in decernenda revisione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Nam cum occidentalibus obrulissent consensuros se ut *ex utroque Concilio Legati in Aegyptum* mittantur ad noscenda Athanasij crimina, eam conditionem addunt, consentire se damnationi suae, si calumniam ei impositam fuisse constiterit, ac praeterea ut ipsis pracludatur omnis via implorandi praesidium Imperatorum, aut Concilij, vel etiam cujuscumque Episcopi. Petunt tamen ut si aliter evenerit, eadem conditione teneantur Athanasij fautores. *Si falsa*, inquit, *inventae fuerint quae Concilio nuntiavimus, ipsi damnemur, nec Imperatoribus, nec Concilio, nec cuiquam Episcopo conqueramur.*

IX. Secundum exemplum extat apud Epiphanium Scribit enim in haeresi LXXI. (quae est Photinianorum) Photinum a Synodo Sardicensi damnatum velut novae haereseos auctorem, Constantij Imperatoris auctoritatem implorasse, ut causam suam retractari obtineret, & ut ostenderet iniquo se iudicio fuisse depositum. Constantius itaque octo Comites, id est, Consiliarios suos delegavit, qui una cum Concilio orientalium, quod anno CCCLVII. congregatum est in urbe Sirmiensi, causam ejus judicarent, susceptam a Basilio Episcopo Ancyrano curam vincendi impietatis & haereseos propositiones Photini. Hujus porro delegationis adeo felix eventus fuit ut damnatio hujus haereticum illic confirmata fuerit, cujus acta ad Imperatorem missa sunt; quae item authentica secum detulit Basilius, & Comites item qui iudicio intererant.

X. Tertium exemplum subministrat Socrates; qui libro II. cap. XXXIX. scribit Imperatorem Constantium, quomodo anno CCCLIX. Concilium orientalium apud Seleuciam congregasset, diversas ad eos literas scripsisse; cum in istis praeciperet ut primum de causa fidei tractaretur, in aliis vero juberet ut causae Episcoporum ante omnia judicarentur. At quod in capite sequenti ait Socrates, de Cyrillo Hierosolymorum Episcopo loquens, nullum dubitandi locum relinquit. Fuerat is depositus ab Acacio Episcopo Caesareae Metropolitano suo in synodo provinciae Palaestinae; a qua provocavit ad majus Concilium, oblato iudicibus libello appellationis. Annotat Socrates, primum omnium Cyrillum contra consuetudinem & canonem ecclesiasticum appellationem usurpasse ad eum morem qui in foro obtinet: *τοῦτο μὲν ἐν, μίμος καὶ πρῶτος καὶ τὸ σύνθετος τῶ κανόνι ἐκκλησιαστικῶ Κύριλλος ἐπίσκοπος, ἐκκλησίαις ὡς ἐν δημοσίᾳ δικαστηρίῳ χρῆσασθαι μίμος.* Vnde colligere possumus nondum receptam ea aetate fuisse appellationem a minori synodo ad majorem, neque a provinciali ad

patriarchalem. Nam Concilium Antiochenum, quod novemdecim ante annis celebratum fuerat quam Seleuciam haberetur, non tribuebat facultatem appellandi ab una synodo ad aliam. Unica ei mens fuit praescribere quandonam deposito liceret Principis rescriptum ad majus Concilium impetrare ad obtinendam revisionem, quae primos iudices non vetabat secundo iudicio interesse. Nihilominus Cyrillus simpliciter appellavit ad majus Concilium; appellationemque suam primis iudicibus denuntiavit, cum mos postulare videretur ut rescriptum Principis impetraret. Expostulatio itaque adversus eum facta ei prorsus similis est quae adversus eum fieret quem Parlamenti consultum damnasset, si is rescripto provocaret, iudicibusque appellationem suam denuntiaret; qui potius sibi providere deberet impetratis literis Cancellariae, quas vocant, & proposita erroris exceptione. At Cyrillus ultra progressus est. Nam praeter innovationem ab eo introductam, rescriptum quoque Constantij obtinuit secundum morem; quo causa eadem retractari iussa in Concilio Seleucensi, cujus auctoritate restitutus est Cyrillus. Hunc autem Socratis locum ea de causa accuratius explicare placuit, quod vir eruditissimus ejus sensum non bene ceperit, ut neque canonis Antiocheni.

XI. Quartum exemplum peti potest ex damnatione sancti Ioannis Chrysostomi: qui cum in synodo ad Quercum, suburbium id est Chalcedonis, depositus fuisset a Theophilo Episcopo Alexandrino, in exilium actus est ab Imperatore, revocatus tamen ab eo paulo post. At is, tamen revocatus fuisset, aegre ferens iudicium adversum se latum, tamen nullitibus plenum & erroribus, Arcadij Augusti praesidium expetiit, rogans ut synodum congregaret, in qua omnes accusationes de integro judicarentur: *Μὴ ὀφειράμεθα Christianissimum Regem ut Concilium ageret, quo facta haec justificarentur, ut ipse ait in epistola ad Innocentium.* Et Concilium quidem illud convocatum est, sed infelici eventu quoad causam magni hujus viri.

XII. Praeter ea argumenta, validum quoque testimonium ad probandam veterem illam Principum auctoritatem sumi potest ex lege quae prohibuit ne deinceps hic mos usurparetur. Ea extat in Codice Theodosiano: ubi Impp. Arcadius & Honorius edicunt ut Episcopi depositi in synodo collegarum suorum pellantur in exilium, si quid adversus sententiam in illos latam aut contra

publicam tranquillitatem tentaverint. Præterea discretè damnatis Episcopis inhibent ne ad Principes accedant, néve rescripta impetrent, quæ nulla esse pronuntiant ijdem Augusti, si eorum Episcoporum damnatio peracta sit justam ob causam. *Quicumque resistentibus sacerdotibus fuerit episcopati loco detrusus & nomine, si aliquid vel contra sententiam vel contra quietem moliri fuerit deprehensus, rursusque sacerdotium petere à quo videtur exclusus, procul ab ea urbe quam indignus infect, secundum legem divæ memoriæ Gratiani, centum millibus vitam agat.* Infrà: *Sis hujusmodi personis tenore presentis legis incitium sacra nostra adire secreta, & impetrare rescripta. Omnia defectis per culpam sacerdotio personis quæ impetrata sunt, infecta permanent.*

XIII. Manet itaque sententia à me paulò antè prolata, judicia nempe in synodis provincialibus lata adversus Episcopos appellationi obnoxia non fuisse secundùm antiquos canones, tamen si revisioni locus esset si ita Princeps rescripto juberet. Obtinebat ea consuetudo, non solum in Oriente, sed etiam in Gallia; ut constat ex iis quæ Valerianus Episcopus Autissiodorensis dissevit in synodo Agrippinensi quæ anno cccxlvj. habita est adversus Euphratam illius civitatis Episcopum. Eum quinque Episcopi deposuerant propter hæresim. Primi verò iudices optarunt ut damnatio ab ipsis decreta confirmaretur & approbaretur à majori Episcoporum Gallicanorum numero. Eam itaque ob causam Metropolitanos octo provinciarum evocarunt ad Coloniam Agrippinam, Treverensem nimirum, Arelatensem, Lugdunensem, Vefontionensem, Moguntinum, Remensem, Senonensem, & Rothomagensem; qui eò accesserunt ad postulatum fratrum, ut ipsi aiunt. In eo Concilio Valerianus dixit validam esse depositionem à quinque illis Episcopis decretam, neque necessarium prorsus fuisse ut nova hæc congregatio fieret. Valerianus Episcopus dixit: *Etsi non omnes conseniores, hic apud Agrippinam Dei voluntate qui sumus adunati, convenissemus, suffecerat à quinque Episcopis Euphratam blasphemum, quia Christum Deum negat, pro meritis suis sententiarum * eodem jure esse depositum.* Infrà: *Ideo eundem cenfeo justè esse depositum.* Idipsum luculentius probant verba Amandi Episcopi Argentoratensis in eodem Concilio, quæ sic habent: *Amandus Episcopus dixit: Siquidem in presenti, quando Euphrata à quinque Episcopis sententiam accepit, me inter ipsos fateor esse consensentem, qui epistolis meis ad eundem deponendum consensi, secundum falsam doctrinam ipsius, qui Christum Dominum*

Deum negat, merito in ipsum sententiam colatam esse constat. ad ejus damnationem consentio.

XIV. Saturninum Episcopum Arelatensem Gallicani Episcopi in synodo Parisiensi excommunicarunt anno trecentesimo sexagesimo secundo: qui, nulla mentione facta confirmationis à Romano Pontifice decretæ, synodicam suam epistolam miserunt ad Episcopos Orientis. Significant se inter excommunicatos reponere Auxentium & reliquos Episcopos quos excommunicatos fuisse scripserant Episcopi orientales, tum denuntiant excommunicatum à se fuisse Saturninum Arelatensem. Saturninum, qui statutus salubribus impiissimè contradixit, secundùm fratrum nostrorum geminas jam literas excommunicatum ab omnibus Gallicanis Episcopis caritas vestra cognoscatur quem & vetera, dissimulata jamdiu licet, crimina & cetera edita epistolis suis novæ temeritatis irreligiositas indignum Episcopi nomine esse fecerunt.

CAPVT III.

Synopsis.

I. Synodus Sardicensis jus illud imperatorium, nempe decernendi revisiones, transfudit in Episcopum Romanum.

II. Ei synodo occasionem dedit causa Athanasij in synodo Tyria & Antiochena damnati. Attamen Julius Episcopus Romanus eum in suam communionem recepit, spreta orientalium intercessione.

III. Cum ex ea contradictione schisma immineret inter Ecclesias, Imperatores Concilium convocarunt apud Sardicam. Res tamen in divortium abiit, eo præsertim, quod Episcopi occidentales publicè reciperent Episcopos defectos.

IV. Synodus Sardicensis defectos sedibus suis restitui postulavit à Constantio. quod ille imperavit. Synodica epistola Concilij Sardicensis nullam mentionem facit canonum apud Sardicam conditorum.

V. Inquiritur an Concilium Sardicense sit Oecumenicum. Convocatio ejus ea mente facta est ut esset Oecumenicum. Verum, ob divortium, censi tantum potest occidentale. quo modo illud vocant Hilarius & Epiphanius.

VI. Huic Concilio debetur prima origo juris Summi Pontificis, quoad depositiones Episcoporum. Nihil tamen statuit adversus supremam synodorum provincialium auctoritatem. Concessit enim tantum jus decernendi revisionem. Revisio autem multum differt ab appellatione. Sed hinc nata errandi occasio, quod Synodus Sardicensis improprie utatur verbo appellandi & provocandi.

VII. Decernere igitur poterat Episcopus Romanus causa retractationem; remisso videlicet integro judicio ad Episcopos provincia, & ad finitimos. Revisio non impediabat quin sententia depositionis mandaretur executioni.

VIII. Novam esse hanc institutionem probatur ex Osio Cordubensi, qui synodo præsidebat.

Lex illa Gratiani erat in appendice eod. Theodos. pag. 74.

* Legendum est. que jure esse depositum.